

El passat dia 13 d'abril, moria a Sevilla als 77 anys, José Antonio Valverde, un dels més destacats ornitòlegs espanyols de tots els temps. No havien passat dues setmanes quan des de Anglaterra, ens arribà la notícia de la mort d'un altre gegant de la Ornitologia, en Max Nicholson, als 98 anys. Sense dubta, aquest passat mes d'abril ha tengut unes pinzellades ben tristes per a la ciència ornitològica i per la Natura en general.

José Antonio Valverde que havia nascut a

ges, entre altres, a la Camarga, al Marroc, a la Guinea i al Sahara, del que sortiria el seu primer llibre "Aves del Sahara" (1956), en el que establia les bases de la ecologia de comunitats terrestres, la seva gran especialitat. Es lligà al Consell Superior d'Investigacions Científiques en 1957 i als 33 anys fa Biològiques, traient la llicenciatura entre 1959 i 1961 i doctorant-se en el 62. Preocupat i dedicat a Doñana des de 1952, aconseguí amb ajuda internacional, que es compressin 7.000 Ha. de la zona

*Dr. Valverde, X. Avellà i J.R. Jurado a S'Avall en 1.979
(foto S. Avellà)*

Valladolid en 1926, es formà com a naturalista autodidacta entre els llibres i les terres que el veren néixer, a més de notables viat

humida a on funda l'Estació Biològica de la que fou director (1964-75). Fou així el ver tader pare de Doñana maldament que a ell,

que tanta feina havia fet en ornitologia, ecologia, evolució i antropologia i havent participat engegant tantes iniciatives com la Societat Española d'Ornitologia, Adena, el Centre de Recuperació d'Almeria, el Museu Cetològic..., tampoc és que li fes del tot feliç ser recordat "sols" per crear Doñana.

A Mallorca assistí a les nostres Jornades Ornitològiques Espanyoles (les cinquenes), en 1979 i alguns ornitòlegs no el deixàvem de banda en tal de sentir les seves opinions. José Antonio Valverde fou un científic enciclopèdic, entusiasta i d'un coratge fora mida, al que des de ben jove i successivament li pronosticaren una mort prematura, en canvi superà una tuberculosi òssia, un autèntic caramull d'infarts i encara feu un pols amb un càncer, deixant-nos una trajectòria científica i humana exemplar. Les seves cendres han estat llançades pels espaldats del Pisuerga. Descansi en pau.

Max Nicholson nasqué a Irlanda de família anglesa a l'any 1904 i ja des de molt petit i per influència dels pares, s'interessà pels aucells i la natura en general. El seu primer llibre, *Birds in England*, ho va escriure en 1926 i essent estudiant en Oxford un any després, va escriure el segon, *How Birds Live*. En arribar l'any 1932, Nicholson creà el BTO, el British Trust for Ornithology, ben conegut nostre per feines realitzades a Mallorca. Més tard, amb en Ludwig Koch produí el llibre amb gravacions *Songs of Wild Birds* (1937), i col·laborà amb en Witherby per treure endavant el *Handbook of British Birds* (1939-41).

En el bienni 1947-48 amb en Julià Huxley, aleshores director de la UNESCO, fundà la UICN, avui Unió Mundial para la Conservació. Fou director de Nature Conservancy des de 1952 a 1966 i l'any 1961 amb en Peter Scott i un bon grapat de personalitats del món de la conservació, fundà el W.W.F. i encara en 1985 posà en

Max Nicholson a s'Albufera de Mallorca en 1993 (foto B. Perelló)

marxa el Earthwatch Europe que ell mateix dirigí fins a 1993 i que tanta feina ha realitzat a la nostra Albufera.

El primer contacte amb Mallorca fou als anys 70 en unes vacances. En Max Nicholson, que era soci i havia estat president de la RSPB, contactà aquí amb Eddie i Pat Watkinson tan lligats a s'Albufera, i l'assabentaren dels problemes de la zona humida. La relació ja mai no es trencà i així encara en març de 1993, el vell conservacionista feu acte de presència en l'amollada de 36 exemplars d'ànnera carablanca procedents de Doñana en un intent de crear un nucli reproductor que ajudés a la espècie a sobreviure.

El passat 26 d'abril morí en Max Nicholson, benauradament només en part. Com en el cas de'n Valverde, aquest tipus de persona parteixen però sempre ens deixen una obra feta que hem d'aprofitar perquè la Conservació així ho exigeix cada dia amb més urgència.